

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKUCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.
REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.
Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie i w wyjątkach dni świątecznych od 8-10 wiecz. Reklamów nagłych, redakcja nie zwraca.
PRENUMERATA WYDZIAŁ: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dostarcza się miesięcznie kop. 50. Zmiana adresu kop. 20.
CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz pięcioletni jednorazowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem 3 kol. i nekrologi po kop. 20, na 4 kol. po kop. 10. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ograniczenie treści matrymontalnej 50 proc. drożej. Za dotychczasowe prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.
Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

II-ga Aleja № 38.—Telefon № 497.
TEATR URANJA

Program od soboty 27 do poniedziałku 29 Grudnia r. b. (włącznie)
BRACIA WROCAMI
Wybitny dramat w 4-ch częściach.
KRONIKA ECLAIR'A (nature)
BOMBA POD KAPELUSZEM (bar. komiczne.)

Na scenie:
BRZYTWĄ SWATEM
Krotochwila w 1-ym akcie.
Anons: **Czytajcie Kluzo szczęś-
ola** Wierbińskiej wkrótce pokaż. w 12 cz.

TEATR KINEMATOGRAF PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 343.
PROGRAM od soboty 27 do poniedziałku 29 Grudnia 1913 r. (włącznie)
Kronika Gaumont'a (z nat.) **Ułubiony walczyk Gawrosza** (kom.)
LWICA
Półświatka
Wybitny dramat w 4 częściach.
Na scenie. — Pod artystycz. kierunkiem **Fr. STRÓŻEWSKIEGO**
NIE MAM CZASU
Farsa w 1-ym akcie E. Labiche
SMIECH I SATYRA

TEATR "ODEON" KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon № 4-77.
Program od soboty 27 do wtorku 30 Grudnia 1913 roku (włącznie)
Zmarła z uśmiechem na ustach
Znakomity dramat w 3-ch częściach
Gwizdek zacierawany (komiczny) || **Dziennik Pathé № 245-b.** Sprawy bieżące Kronika.
Na scenie: występy nowego towarzystwa pod kierunkiem W. GŁOCERA. **NA KWATERZE** Komedja w 1 ak. z francuz.

 Krakowski Atrakcyjny CYRK
III-a Aleja № 63
R. PAULUSA.

Sobota 27, i Niedziela 28 r. b.
2 WIELKIE ŚWIĄTECZNE PRZEDSTAWIENIA 2
o licznych i obficie urozmaiconym programie. — Nowości gościnne występy słynnego amerykańskiego detektywa i króla kajdan a la Sherlock Holmes „M-r. Othiniego”. Pierwszy debiut nieustraszonego gimnastyka ns podwójnym trapezie „Braci Alfredo” — Pantomina „Cafe Chantanta z udziałem 40 osób. Oprócz wyżej wspomnianych debiutów w przedstawieniach biorą udział Ben-Saibo indyjski fakir, Bull indyanin. Czau Kuj-Link chińczyk oraz cały personel cyrkowy.
Z poważaniem Dyrekcyja.

Lekarz Dentysta chrześcijanin
Stefan Barylski
II Aleja № 43 tel. 611.
Przyjmuję od 10-1 i 4 g. 8 p. p.

Doktor PAWEŁ BRONIAŁOWSKI
Częstochowa, Nowy-Rynek 3, Telefon 34.
Choroby skórne, włosów pleców, weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-8 popoł. Panie od 3-4 popołud. Stosuje wrodziny wstrzykiwanie SALWARSANU (HATA 006 i 914 i badała krwi na syfilis).

Gabinety Lecznico-Dentystyczne
R. Filipowicza
II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.
Przyjęcia: D. FILIPOWICZ od 10-1 i od 3-6 p.p. asyst. Lek.-Dent. 9-1 i od 3-7 po połud.

Za żadne skarby.
— Dorożkarz! Wolny?
— Wolny.
— Pojedziesz na Wołę?
— Uu... tak daleko nie mogę. Konisko zmęczone, a i człowiekowi też się cni na wnątrzu.
— Dam sześćdziesiąt kop.
— Nie mogę
— No, to pięć złotych.
— Za żadne skarby świata nie pojedę tak daleko. Chyba, że pan da rubelka i flaszonik koniaku Szustowa za-funduje po drodze.

A. DĘBICKI Geometra przysięgły
Teatralna 23 m. 14, parter Tel. 602.
Wykanywa wszelkie roboty miernicze.

FILJA WARSZAWSKIEGO ZAKŁADU CZYSZCZENIA A. Elżanowskiego
ul. Teatralna № 31.
Przyjmuje czyszczenie szyb, sposobem ulepszone, sprzątanie mieszkań, frotowanie posadzek, po cenach nader umiarkowanych. Gwarancja zapewniona.
0446

Lecznica zębów i jamy ustnej
M. Puchalskiego
Aleja III Nr. 57 tel. 610.
Przyjęcia: od 9-1 i od 3-7. Leczenie, plombowanie. Zęby sztuczne.
Cenny izkie.

Nowości!
praktyczne dla wszystkich! Cennik Ilustrowany wysyłam darmo. W. Jeżewski — Warszawa, ul. Żółwia Nr. 40.

skazony denaturowany mocy 92%
Poleca Skład **Wódek i Win**
K. KRAKOWIECKIEGO
II Aleja 24, telefon 2-53.

 Karnety Balowe
ZAMAWIAĆ NAJLEPIEJ
u **WILKOSZEWSKIEGO** II Aleja № 38.

 KONIAK D. Z. SARADZĘWA TYFILS
KAUKASKI

SAMOCHODY
Szerokość samochodów nowych i używanych różnych fabryk jak również wysyłam na jazdę po mieście zrosie i zagranoż Garaż Teatr. 58150 tel. 345

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarski -Sztukatorski
Częstochowa Aleja 3-cia dom własny Egzystuje od roku 1887. Telefon 2-60.
KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI
WYKONYWA Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne. CENY PRZYSTĘPNE
Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu.

godzin pracy

Frakcja robotnicza Dumi, jak donoszą gazety petersburskie, opracowuje projekt prawa o 8-godzinnym dniu roboczym. Projekt ów umotywowany jest jak następuje:

Sprawa 8 godzin pracy na dobę jest oddawna już przedmiotem rozważań polityków społecznych, oraz higienistów; dość powiedzieć, że już przed 100 laty lekarz niemiecki Hufeland dowiódł, iż praca człowieka normalnego trwać powinna nie dłużej nad 8 godzin na dobę, bez szkody dla jego zdrowia. Od tego czasu higiena społeczna zrobiła wielkie postępy i na mocy licznych doświadczeń wykazała w sposób niezbitą wielką szkodliwość dla organizmu ludzkiego długiego dnia roboczego.

Doświadczenia lekarzy higienistów wykazały, że człowiek pracujący dłużej nad 8 godzin dziennie nie jest w stanie powetować potem odpoczynkiem utraty sił żywotnych, traconych przez pracę.

Nie mniej przekonujące są dowody, dostarczane przez statystykę wypadków nieszczęśliwych. Według statystyki niemieckiej, największą ilość wypadków przypada na godzinę popołudniową, przystępem im późniejsza jest godzina, tem więcej przypada wypadków na nią, zmeżony bowiem organizm robotnika zatracza nawet instynkt samozachowawczy.

W tych warunkach dążenie do ograniczenia dnia roboczego przestaje być sprawą wyłącznie robotniczą, lecz staje się sprawą ogólnie społeczną, niesłychanie doniosłym zagadnieniem kulturalnym.

Skróceniu dnia roboczego sprzeciwiają się jednak uparczywie przemysłowcy. To też zawsze ilekrót podnoszono ważną sprawę skrócenia dnia roboczego przemysłowcy uskarżali się na to, twierdząc, iż przemysł zostanie zrujnowany. Doświadczenie jednak wykazuje, że jest przeciwnie; przemysł rozwija się i kwitnie nie w tych krajach, gdzie dzień roboczy jest nadmiernie wydłużony, lecz w tych gdzie jest on najkrótszy. Natomiast zyski przemysłowców są mniejsze tam, gdzie dzień roboczy jest krótki, a większe tam, gdzie jest on bardzo długi; przemysłowcom więc chodzi nie o przemysł, lecz o zyski. Ta jednak trona sprawy dla kultury i postępu nie ma żadnego znaczenia.

Wystawa Sztuk Pięknych

w Częstochowie, Teatrna N-r. 11, otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w obrotę niedzielę i święta do g. 8 wieczorem

Z Radomska

(Koresp. wł. „Gońca częstoch.“)

— Zmiana lokalu.

Drugie Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowe dla Chrześcijan przeniosło swe biuro do domu p. Brylika przy ulicy Krakowskiej. Dotychczas mieściło się ono w lokalu kancelarii reagenta p. Rapczyńskiego w Rynku i oddane było Towarzystwu bezinteresownie.

— Z Magistratu.

Przyjmowanie należności podatkowych odbywa się w małej bardzo ubikacji, do której w dodatku nie można się dostać, bo przechodnia brama żelazna stale jest zamknięta dla utrudnienia ucieczki aresztantom i trzeba przed bramą wystać się dość długo nim ją zechcą otworzyć. W samej zaś kasie niema kawałka krzesła, a tu też trzeba czekać kolei, zwiaszcza teraz, przed końcem roku.

Toć mogłaby się kasa miejska zdobyć, jeżeli nie krzesła, to przynajmniej na jaką ławę.

— Licytacja.

We wtorek 13 stycznia 1914 roku, w sali magistrackiej odbędzie się sprzedaż drzewa przerobowego z lasów miejskich podzielonych na okręgi, a więc z t. zw. okręgu „Folwarki“ zakwalifikowano do wycięcia 903 sztuk drzew w 42-ch kwaterach za sumę 4,620 rubli 24 kop. (in plus). W okręgu „Sucha Wieś“ 575 sztuk w 40-tu kwaterach za sumę 4,959 rubli 87 kop. (in plus).

Przetargi rozpoczną się o godzinie 10 rano.

— Przeszkoda.

W ulicy Długiej już od paru lat stoi na drodze nieczynny ubijacz dróg szosowych, przeto nie jeden przechodzień w noc ciemną potknął się o tę przeszkodę, mimo to nikt nie spieszy usunąć jej. A wielki to już czas.

TELEGRAMY.

Nieszczęście w giserni.

Bochum, 25. (Wat). Przy czyszczeniu pieca w bochumskiej lejnarni stali zasypanych zostało dwóch robotników przez żarzące glazy. Obaj odnieśli straszne rany od poparzenia i umarli po krótkim czasie wśród wielkich boleści.

Katastrofa kolejowa.

Paryż, 26. (Wat). W tunelu pomiędzy Lugdunem (Lyon) a Paray zderzył się pociąg osobowy z pociągiem towarowym. Cztery osoby zostały ciężko zranione a kilka wago-

warowego uległo zderzeniu. Tunel na kilka dni jest nie do przebycia.

Katastrofa na morzu.

Ateny, 26. (Wat). Angielski parowiec „City of Agra“ z Liverpoolu najechał pod Bas el Ara na wschód od Perimu na skały podwodne i silnie został uszkodzony. Parowiec nie może się ruszyć z miejsca i uchodzi za zgubiony.

Dymisja Długosza.

Wiedeń 25. (Wat). „Neues Wiener Tageblatt“ donosi, że minister Długosz podał się oficjalnie do dymisji.

Choroba królowej.

Zurich, 25. (Wat). Znany lekarz dr. Genhart z Zurichu powołany został telegraficznie do łóża ciężko od kilku tygodni chorej królowej czarnogórskiej.

Niepokój w Grecji.

Ateny, 25. (Wat). Wiadomość o zakupieniu przez Turcję brazylijskiego statku wojennego „Rio de Janeiro“ wywołała tutaj wielkie zaniepokojenie. Posadzają Turcję o zamiary zaczepne wobec Grecji. Prasa grecka domaga się rychłego zakupienia podobnego statku i wskazuje na chiński okręt bojowy „Almirante Cochran“.

Kobiety podpalaczkami.

London, 25. (Wat). Dwie młode kobiety, które wzbraniają się podać swe nazwiska aresztowane zostały w Cheltenham w chwili, gdy podkładały ogień pod zamek Alstone Lawn, należący do pułkownika królewskiej straży nadwornej, de Sales la Terriere. Wielkie schody zamkowe oblane były naftą.

Zatonięcie żaglowca.

London, 25. (Wat). Z Sydney donoszą, że francuski trzymasztowiec „Tour d'Auvergne“ zatonął w pobliżu wyspy Palmerston. Załoga zdołała schronić się na wyspę i oczekuje pomocy. Żaglowiec zatonięty zbudowany był ze stali.

Utrata rozumu z nadmiaru zszczęścia.

Praga, 25. (Wat). W Lautern (Czechy) chałupnik Riemer, ojciec 14 dzieci, utracił rozum z uciechy nad wygraną w loterii w wysokości 75,000 marek, z których 45,000 w banknotach spalił w piecu. Nieszczęśliwego szczęśliwca osadzono w domu obłąkanych.

Pewność siebie.

Paryż, 25. (Wat). „Matin“ donosi z Konstantynopola, że generał niemiecki Liman von Sanders okazywał w rozmowie z pewnym dyplomatą tureckim wielką pewność siebie i że po-

wiedział dosłownie: „Przy wyjeździe moim z Berlina mówili mi cesarz: Jedź pan do Konstantynopola i bądź pan pewien, że pan tam pozostaniesz“.

Trzęsienie ziemi.

Dyseldorf, 25. (Wat). Wieczorem o godz. 7 min. 25 zauważono w Gelsenkirchen, jak i wogóle w całej Westfalji trzęsienie ziemi, które trwało zaledwie sekundę. W mieszkaniach dużo sprzętów poruszonych zostało z miejsca a nawet wywróconych.

Mrozy.

Paryż, 26. (Wat). W Paryżu i okolicy panują od kilku dni straszne zimna i mrozy, których ofiarą padło dotychczas kilka osób. Oprócz tego niebywała mgła powoduje różne nieszczęścia. Dziś zderzyły się na mieście 2 elektrowozy, przyczem rannych zostało kilka osób. Z nad Riwjery dochodzą tak samo wiadomości o dawno już nie notowanych zimnach.

Kozacy w Persji.

Teheran, 26. (Wat). Król perski przyjął ostatecznie propozycję rosyjską co do powiększenia korpusu kozaków o 650 żołnierzy.

Olbryzi pożar.

London, 26. (Wat). W Georgetown w angielskiej kolonii Gujana spłonęło wczoraj 6 kompleksów domów, między innymi spaliło się 160 tysięcy centnarów cukru.

Hrabia oszustem.

New York, 26. (Wat). W New Orleans aresztowała policja niemieckiego hrabiego, Fryderyka Baudissina za szafszowanie 7,000 dolarów.

Napad bandytów.

London, 26. (Wat). W Indjach w miejscowości Khairabad napadli bandyci na stację kolejową ograbili ją zabił kilku urzędników i uprowadził z sobą naczelnika stacji.

KRONIKA.

— Blankiety dla gmin.

Odnosne władze gubernialne zawiadomiły kancelarję powiatu częstochowskiego, iż wszystkie blankiety dla gmin, kancelarji powiatowych i magistrackich winny być nabywane tylko w drukarni gubernialnej.

— O hypnotyzmie.

Odnosne władze powiatowe otrzymały zawiadomienie, że okólnikiem, wydanym przez zarząd główny Rady lekarskiej przy ministerjum spraw wewnętrznych, stosowanie hypnotyzmu, jako środka leczniczego—dozwolone jest tylko lekarzom.

62) STEFAN GORKA.

SZTUKA ZDOBYCIA MAJĄTKU.

(Ciąg dalszy).

Uprawiajcie zamiłowanie do czytania, byście mogli wiedzieć, jak świat działa i jak działa obecnie.

Nigdy nie można dość wysoko ocenić wartości wykształcenia. To też zwracam waszą uwagę usilnie na nauki udzielane w szkołach zawodowych.

W dawnych czasach ludzie posiadali mało rozwiniętą wiedzę i człowiek mógł ogarnąć prawie wszystkie nauki. Dzisiaj każdy przedmiot rozszerzył się już tak bardzo, że nie można poznać szczegółowo więcej nad jedną gałąź wiedzy. To też wiek nasz jest wiekiem specjalizacji.

Was, pracujących w pewnej dziedzinie, dającej wam utrzymanie, powinno obchodzić poznanie na wskroś waszego działy. Musicie być rzeczoznawcami w swoim przedmiocie. Jeżeli pracujecie w mechanice, czytajcie i zagłębiajcie dzieła o niej traktujące. Chemik niech pozna dzieła chemioznawcy, górnik te, które traktują o górnictwie. Nie pozwólcie, aby ktoś inny znał się na tych dziedzinach lepiej od was. Takie zgłębianie powinno być waszym ideałem.

Poza tem, o ile czas macie, czytajcie także inne książki obficie. Tamte rzeczy stanowią o waszej wartości i waszych dochodach, to będą dla was przyjemnością. Tamte są pracą, te zaś rozrywką.

Dzisiaj odbywa się na świecie walka między kapitałem, a pracą pod rozmaitemi formami. Otóż, w chwilach wolnych od zajęć, czytajcie dzieła z zakresu ekonomji. Poznać z nich prawa nieublagane, które rządzą podażą i popytem, prawa współzawodnictwa, zarobków i zysków. Zobaczycie, iż zwalczanie tych praw jest tak samo niemożliwe, jak zwalczanie praw rządowych przyrządu, takich jak obrót ziemi dookoła osi i słońca.

Wicie wszyscy, iż niezmiernie wiele zawdzięcza przemysł dzisiejszy wynalazkom i ulepszeniom. A więc zapamiętajcie sobie tę wiadomość doniosłą, iż prawie wszystkich wynalazków i ulepszeń praktycznych dokonali wykształceni robotnicy. Tak też być musiało. Ci, którzy to uczynili, musieli mieć wiedzę większą, niż ich współtowarzysze. Oni przez wiedzę mieli wykształconą zdolność zastawiania się. Ta ich wyższość była ceną, tak dla nich, jak i dla pracodawców.

Nad czemkolwiek pracujecie, zawsze możecie znaleźć książki, które wam wskażą, czy jesteście na dobrej lub błędnej drodze w usiłowaniach waszych.

Wierzę także, iż tylko przez wysokie wykształcenie mas ludowych można będzie usunąć zatargi istniejące pomiędzy kapitałem, a pracą.—Dzisiaj bowiem zdarza się często, iż kapitał jest nieświadomy potrzeb i sprawiedliwych wymagań robotników, a robotnicy nieświadomi są potrzeb i niebezpieczeństw kapitału.

Książki wam także powiedzą, iż to nie ludzie klasycznie wykształceni rozstrzygali o losach świata. Dokonywali tego wielkie wynalazki, odkrycia naukowe i techniczne, które powstawały często w szeregach ludzi biednych.

Młodzieńcy wykształceni mają też przewagę nad rzemieślnikiem, iż umysł ich obejmuje szersze widnokręgi i jest wolny od uprzedzeń. Oni ze stanowiska poszukiwaczy prawdy i postępu potrafili ocenić nowe pomysły. Choć i rzemieślnik jest i pozostanie czynnikiem wielkim i nieocenionym, to jednak bez wykształcenia jest skłonnym do ciasnego poglądu na rzeczy i sprawy.

Człowiek przygotowany naukowo potrafi zastosować nowe wynalazki i sposoby i zakreślić plany szerokie, aby tylko osiągnąć najlepsze wypadki. Dlatego też nie dajcie posłuchu tym, którzy chcą obniżyć wartość wykształcenia. Musi ono jednakże być celowe, czyli uczyć tego, co potrzebne w zawodzie do jego podwyższenia i rozwoju.

Całe zszczęście dla biednych młodzieńców, iż obecne stosunki kulturalne są już takie, iż im jest łatwo czytać i wypożyczać książki. Wykształceni pomiędzy nimi mogą dojść do szczytu i objąć dowództwo w każdej gałęzi interesów. Ponieważ zaś posiadają energję i niepokromioną wolę, która tryska z ich ubóstwa, zwyciężającego wszystko, przeto nikt nie potrafi z nimi skutecznie współzawodniczyć, gdy zechcą dojść wyżej.

Jak się tworzą bogactwa?

W rozmaitych miejscach ziemi, a także niedaleko od nas znajdują się w jej głębi ogromne pokłady węgla, które przez miliony lat leżały nieumarzone, a więc nie miały żadnej wartości. Przykład lub doświadczenie doprowadziły do odkrycia, iż te czarne kamienie mogą się palić i wydzielać ogromne ciepło. Otóż ludzie zaczęli kopać szyby, ustawiały maszyny, wydobywać węgiel kilofami i wydobywać go na sprzedaż dla ogółu. Ponieważ opał ten jest znacznie tańszy od drzewa, przeto wyrugował drzewo. Z tą chwilą każdy pokład nabrał wartości, gdyż stał się przedmiotem bardzo użytecznym.

W ten sposób bogactwo ludzkie powiększyło się o wartość wszystkich kopalin węgla, a to wynosi setki i tysiące milionów.

Z kolei.
Zarząd kolei zawiadomił tutejsze dyrekcje kolejowe, że ministerjum komunikacji pozwoliło na wydawanie bezpłatnych biletów na przejazd pełnoletnim synom pracowników kolejowych, którzy ukończyli zakłady naukowe średnie i udają się na naukę do zakładów wyższych.

Przystanek Jackowice kolei w-w. niebawem będzie otwarty dla dokonania obowiązkowych operacji ładunkowych w komunikacji bezpośredniej.

Budżet kolei w-w.
Budżet wydatków eksploatacyjnych kolei Warszawsko-Wiedeńskiej na r. 1914 powiększono o 510,290 rb., t. j. określono w ogólnej sumie 19,825,929 rubli.

Oprócz sumy powyższej, w związku z powiększeniem ruchu handlowego, wyjedynany jest specjalny kredyt na ulepszenia handlowo-techniczne i roboty stacyjne w sumie 914,725 rb.

Kursy higieny i budownictwa.

Budynki szkolne dotychczasowe w albrzymiej większości nie odpowiadają wcale najelementarniejszym warunkom higienicznym. Obecnie z wprowadzeniem nauczania powszechnego ministerjum oświaty poleciło budować szkoły według planów, sporządzonych przez budowniczych, a zatwierdzonych przez naczelnika dyrekcji naukowej. Otóż w związku z tą sprawą Warszawski Okręg naukowy urzędu w Warszawie kursy higieny i budownictwa szkół; na prelegentów zaproszono szereg inżynierów-budowniczych i lekarzy. Wykłady będą trwały od 23 bm. do 15 stycznia roku przyszłego. Na kursy te delegowano 40 nauczycieli.

Na okręg szkolny Częstochowski władze naukowe wydelegowały kierownika 2-klasowej szkoły w Kamieńcu Polskiej, p. W. Jezierskiego. — Każdy powiat więc będzie miał instruktora, zadaniem którego będzie kierowanie budową szkół, które mają odpowiadać tegoczesnym warunkom higieny i techniki. g.c.

Zjazd nauczycieli ludowych.

Wszechrosyjski zjazd w celu opracowania programów powszechnego nauczania, wyższych szkół ludowych etc, odbędzie się w Petersburgu w początkach stycznia przyszłego roku. Na zjazd zjedzie 2,500 nauczycieli szkół ludowych, średnich i innych zakładów naukowych. Zjazd trwać będzie 10 dni. Jako delegaci na zjazd jada z Częstochowy nauczyciele szkół miejskich pp. Konstanty Jegorow i Reszke.

Wykup patentów na rok 1914.

Ważną wiadomością dla kupców i przemysłowców będzie przypomnienie że zgodnie z § 431 ustawy o bezpośrednich podatkach, patenty na 1914 rok, winny być wykupione w ciągu Listopada a przed końcem Grudnia, gdyż w d. 1 **Stycznia** 1914 będzie robiona rewizja i jeżeli okaże się niezgodność z § 456—winni podlegać będą karze przewyższającej trzy razy cenę świadectwa oraz zamknięciu ich interesu.

Nadmienia się że w końcu Grudnia po wodu nawału pracy w Magistracie może nastąpić opóźnienie w zamianie patentów przeto należy natychmiast takowe wykupować.

Przy wykupieniu nowych patentów na 1914 rok, należy przedstawiać stare dla kontroli—które zaraz będą zwracane.

Z Twa abstynentów „Przyszłość“.

Na Wilji w gospodzie bezalkoholowej im. Bolesława Prusa zebrali się przeszło 30 osób, które powitał prezes oddziału, łamiąc się tradycyjnym opłatkiem w asystencji sekretarza zarządzającego Gospodą. Po odpowiednim przemówieniu o znaczeniu tradycji w naszym życiu społecznym mówca wyraził życzenie „ażeby Gwiazda Betleemska, która trzech królów-mędrców zaprowadziła z Jeruzalem do ubogiej stajenki, gdzie narodził się

Zbawiciel świata, swemi promieniami oślniła i przeniknęła serca nałogowców, a więc tych, którzy nie chcą slyszec i wiedziec o istnieniu T-wa „Przyszłość“ iubogiej Gospody Prusa.

Gwiazdę zaznaczył mówca mamy na swym błękitnym sztandarze „Przyszłości“ i na oznace członkowskiej. Mówca życzył zebranym, ażeby ta pierwsza w kraju tradycyjna kolacja bezalkoholowa w gospodzie była wzorem dla wszystkich i znalazła nasłodowców i wyznawców w olbrzymiej liczbie w roku przyszłym.

Po kolacji wszyscy bardzo zadowoleni, zdrowi, weseli pospieszyli na Pasterkę do kościoła św. Zygmunta, obiecując w godziwy sposób siałęziarną abstynencję wśród kół rodzinnych, znajomych i t. p. Kolacja w Gospodzie po 60, 30 i 20 kop., składa się z 2 odmian śledzia, 3 ryb, zupy klusek z makiem, sliwek i gruszek, herbaty i limonady.

25 grudnia p. Henryk Markusfeld w towarzystwie prezesa oddziału zwiędzał Gospodę, gdzie ofiarował za szklanke herbaty 10 rubli.

Telefon straży pogranicznej.

Dowiadujemy się, że 13 wieluńska brgada straży pogranicznej zaprowadzi sieć telefoniczną na całej długości swego odciepu.

Zebranie Kółka rolniczego w Kłobucku.

Jutro, 28 bież. m. w lokalu Straży ogn. w Kłobucku o godz. 2 po poł. odbędzie się zebranie członków miejscowego Kółka rolniczego.

Teatr amatorski w Krzepicach.

Dziś, w sobotę 27 b. m. w lokalu krzepickiej Straży ogniowej grono amatorów na rzecz tejsze straży odegra komedję w 4 aktach F. Donnika p. t. „Kominiarze“ oraz obrazek w 1 akcie S. Kościesz p. t. „Droga do serca“.

Początek widowiska o godz. 7 i pół wieczorem.—Po przedstawieniu tańce.

Podziękowanie.

Zarząd Oddziału T-wa abstynentów „Przyszłość“ składa serdeczną podzięk. p. Pruss-Prima Urbanowskiemu z Rakowa za ofiarowanie dla Gospody im. B. Prusa 20 funtów ryb, 12 funtów cukru, 2 funtów herbaty, 10 funtów sliwek i gruszek na tradycyjną kolację. P. Henrykowi Markusfeldowi za rubli 10 ofiarowane przy zwiędzaniu Gospody 25 grudnia. (c).

Z tow. Opieki nad Bezdomnem Dziećmi.

Od Zarządu Tow. Opieki nad Bezdomnem Dziećmi otrzymujemy następującą odezwe:

Szanowny Panie Redaktorze! Zarząd Tow. Opieki nad Bezdomnem dziećmi za pośrednictwem poczytne go „Gońca Częstoch.“ ma zaszczyt prosić pp. członków i życziwych tej instytucji o łaskawe składanie ofiar „zamiast noworocznych powinszowań“ na ręce członka Zarządu p. A. Gawędzkiego, właściciela apteki (II Aleja, 26, dawniej apteka A. Długosza), który upoważniony jest do wydawania odpowiednich pokwitowań. Lista ofiarodawców będzie podana w swoim czasie do ogólnej wiadomości.

Łączmy wyrazy poważania; Prezes Zarządu ks. M. Fulman, sekretarz Zarządu Antoni Januszewski.

Licytacje.

W środę 21 stycznia 1914 r. o g. 11 rano w Magistracie odbędzie się ustna licytacja na sześcioletnią dzierżawę placu po dawnej cegielni miejskiej, tuż za kościołem św. Barbary. Licytacja rozpocznie się od 30 rb. in plus.

Tegoż dnia za pomocą zapieczetowanych kopert drogą przetargu odbędzie się sprzedaż szop, stojących na wspomnianym powyżej placu. Licytacja rozpocznie się od 283 rb. in plus.

W środę 28 stycznia 1914 roku w Magistracie o g. 12 w poł. za pomocą zapieczetowanych kopert odbędzie się licytacja na zabrukowanie 186 sążni ul. Nowej. Licytacja rozpocznie się od 8584 rb. in minus.

ś. † p.

Antoni Gwiaździniński

b. urzędnik Dr. Ż. W.-W.

Opatrzony św. Sakramentami, zmarł dn. 25 grudnia 1913 r. przeżywszy lat 64.

Eksportacja zwłok wprost z domu na cmentarz parafjalny z ul. Nowej nr. 26 o godz. 3 po poł. w sobotę dn. 27 grudnia.

— Sylwester w „Lutni“.

I nasza sympatyczna „Lutnia“ występuje w tym roku wzorem lat ubiegłych z wielką zabawą sylwestrowską dla swych członków i wprowadzonych gości we środę 31 b. m. To też na to spotkanie Nowego Roku w gościnnych salonach „Lutni“ wybiera się bez przesady połowa Częstochowy.

Wejście dla członków i ich rodzin po rb. 1.—od osoby, dla gości wprowadzonych: dla pań po rb. 1.50, dla panów po rb. 2.—Strój wizytowy, początek o godz. 10 wieczorem.

— Sylwester u Handlowców.

W dniu 31 b. m. odbędzie się zakończenie tego feralnego roku 1913 oraz powitanie Nowego Roku 1914 połączone z doroczną zabawą Sylwestrowską i inauguracją nowego lokalu Stowarzyszenia Pracowników Handlowych i Przemysłowych m. Częstochowy przy ul. Dojazd № 15. Początek zabawy o godz. 11; strój pań wizytowy, panów frakowy lub smokingowy. Bilet wejścia wraz z kolacją dla pań rb. 2.50, dla panów członków rb. 3,—a dla panów gości rb. 3.50.

— Sylwester u „Moniuszki“.

Zarząd Rzem. Tow. śpiew. „im. Moniuszki“ w Częstochowie urządza w środę 31 b. m. w sali „Harmonia“ ul. Mikołajewska 8, na zakończenie starego roku wielki bal sylwestrowski. Początek o g. 8 i pół w. Wejście dla panów po 80 k., dla pań 50 k. Bufet i cukiernia na miejscu. Do tańca przegrany będzie orkiestra 7 pułku strzelców pod batutą kap. Aubrechta.

— Poszukiwani przez policję.

Policja częstochowska poszukuje: mieszkańca gm. Chlewiska w pow. końskim Stanisława Janika lat 23, zbiegłego z kolonii Zalew w pow. łaskim, Karola Millera, zbiegłego z Łodzi, z domu rodzicielskiego i Władysława Zawiślaka, mieszkańca gminy Woźniki.

— Zalliczenia.

W dniu wczorajszym wpłynęły i są po zaliczeniach na kolei W.-W. następujące zaliczenia:

Nr. sr. zaliczeń pospiesznych bezpośrednich: 352 886 78 856 861 832 831 629 824 840 846 863 873 874 881 885 889 895 898 725 867 868 907 908 911 916 825 860 884 893 671 695 899

Nr. nr. zaliczeń pospiesznych krajowych 332 340 350 353 607 574 612 608 621 626 623 629 635 636 639 642 645 650 653 654 566 687 682 604 606 610 613 620 763 644 648 649 656 658 656 656 658 670 673 679 689 511 637 659 662 664 687 672 674 681 682 4942 514 627 638 669 687 692

Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych miejscowych 73 75 411 412 436 447 439 556 571 531 535 553 571 574 607 634 647 662 665 638 716 745 760 767 784 881 951 950 085 969 1083 1100 1134 1135 595 328 31277 32051 32643 32821 32943 32966 475 520 533 556 569 595 601 613 705 716 714 759 731 784 793 756 764 776 777 780 786 798 799 803 805 806 818 823 824 825 828 832 841 844 849 34 861456787 878 880 888 900 893 903 910 912 933 146 252 607 768 794 766 818 823 853 860 881 881 906 901 902 917 924 950 932 984 982 958 971 969 972 980 988 998 1009 1026 1020 1045 1051 1060 1070 1071 1076 1077 484 656 669 776 762 774 776 809 842 868 875 877 878 883 886 887 889 891 926 929 937 939 941 943 999 950 951 956 963 967 968 975 983 984 989 990 991 995 996 997 999 1010 1012 1015 1016 1018 1023 1031 1032 1035 1036 1038 1044 1049 1053 1057 1063 1064 1067 1068 1069 1075 1078 1123 589 694 692 800 870 875 876 948 985 959 974 979 985 1003 1011 1014 1017 1019 1020 1022 1026 1027 1037 1912 1048 1050 1066 1089 1082 1103 1104 1127 559 743 745 781 840 865 918 923 936 940 944 954 957 962 1007 1024 1025 1065 1066 1070 1080 1089 1126 1128 1129

Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych bezpośrednich 955 1114 1385 1402 1534 1568 1572 1600 1649 1717 1748 1854 1998 1928 1984 1996 1991 2008 2045 2047 2057 2067 2091 2094 2104 2134 2166 2183 2245 2250 2315 2308 256 486 555 804 1324 1487 1493 1579 1648 1687 1669 1758 1788 1849 1851 1864 1866

— Depesze niedoręczone.

Teresa Gerzulica z Będzina, Janina Matusiak z Ekaterynosiawia, Bryzemejster z Warszawy.

KAFLEi ROBOTY ZDUŃSKIE

L. NIEPRZECKI i S-ka

Teatralna № 34, Telefon № 921,

Z Warszawy.

— Znow hojna ofiara.

Niezależnie od ofiarowanych—jak o tem przed paru dniami wzmiankowaliśmy — na rzecz „Izb rzemieślniczych“ św. Antoniego „50,000 rb., obecnie hr. Stadnicka ofiarowała „Izbom“ jeszcze na kupno placu 10,000 rb. i na budowę domu 31,000 rb. Łącznie więc hojna ofiara szlachetnej filantropki wynosi 91,000 rb.

— Pożar.

Okolo godziny 1 w nocy nad śródmieściem zajaśniała jaskrawa luna, zwiastując pożar, który, jak się okazało, wybuchł w uniwersytecie, w gmachu po lewej stronie od wejścia. Dwupiętrowy budynek, idący równolegle do posesji Czetwertyńskich i Potockich, mieści kancelarję Rady Uniwersytetu, laboratorja i archiwum. Pożar wszczął się z niewiadomych powodów na poddaszu i przybrał wkrótce takie rozmiary, że zagrażał sąsiednim budynkom, między innymi i klasztorowi pp. wizytek. Na ratunek pospieszyły wszystkie pięć oddziałów straży ogniowej.

Dach został zerwany, archiwum i laboratorja zalane wodą. Straty na razie niewiadome.

Wydawnictwa gwiazdkowe.

KALINOWSKIEGO KAZIMIERZA:

Móciściel z Amwasalu.
Powiastka, z ryciną kolorową na okładce.—15

Za wolność Burów.
Powiastka, z ryciną kolorową na okładce.—15

Do obu treści została zaczerpnięta z dziejów wojny Anglików z Burami w 1900 r. Tyłko, że pierwsza z nich przenosi nas istotnie na południe Afryki i przedstawia wysoce tragiczne, krwawe, wstrząsające momenty tej bohaterkiej kampanii, akcja za drugiej z nich toczy się nie w Transwalu ale u nas, na wsi polskiej. Obie powiastki skreślone są żywo, z prawdziwym talentem. Zasilił też biblioteczki Zajmujących Czełtanek znany balerzysta. SYNORADZKI MICHAŁ.

Od Głogowa na Psie pole.

Opowiadanie historyczne, z rysunk.—29
Opowiadanie odzwiera w szeregu scen i epizodów dzieje wielkopomnej walki Bolesława Krzywoustego z cesarzem niemiec kim, Henrykiem V. Sceny i figury tej powiastki odznaczają się dużą plastyką, skąd dającą się na całosć nie tylko ciekawą, ale i podnoszącą i uszlachetniającą modlaność go ducha.
Młody a już zasłużony autor powieści „Król“ „W słońcu“, „W godzinie żaków“ **awaler** w celach matrymonjalnych pragnie poznać osobę inteligentną ze skromnym posagiem. Oferty—w administracji „Gońca“ dla Stefana L.

ROZDAJE SIĘ 10,000 PACZEK BEZPŁATNIE!

PROSTY ŚRODEK REUMATYZM WE WSZYSKICH POSTACIACH
 WIAROWUJE SIĘ OBECNIE PUBLICZNOŚCI ZUPEŁNIE DAR-
 MO TYTUŁEM PRÓBY.
 WYLECZONO MNÓSTWO WYPADKÓW ZASTAŻALYCH OD 30
 I NAWET 40 LAT.

Rysunek Nr 1. Kość bio-
 rowa zdrowego czo-
 wieka ma
 wyszczupły
 wygląd i jest
 otwora bli-
 żniego niebieskawego. Patr.
 rys. Nr. 2.

Na zasiedzie trzeba widzieć, by się przekonać, M. B. TRAYSER z Londynu ofiarowuje każdemu tytułem próby swój środek od reumatyzmu na własny koszt. W tym celu rozdaje 10,000 paczek bezpłatnie i dostarcza je każdej osobie po nadesłaniu do odpowiedniego adresu M. E. Traysera sam przecierpiał wszystkie męki i znał boleści reumatyzmu. W ciągu całego szeregu lat wypróbował niezliczone mnóstwo znanych wówczas środków anti-reumatycznych lecz bez najmniejszego skutku.

Nieraz doznawał takich męk że musiał zażywać morfinę i wyczerpał wszystkie istniejące środki musiał się z rezygnacją pogodzić ze swoim losem. Zaczął badać powody i przyczyny reumatyzmu i w wielu eksperymentach udało mu się narzeczyć wynaleźć receptę która go zupełnie wyleczyła. Lekarstwo wywarło taki dobroczynny wpływ na cały organizm, że postanowił on nazwać ten nowy środek „TRAYSER”. Ci z pomiędzy jego krewnych i przyjaciół, którzy również cierpieli na reumatyzm zostali następnie wyleczeni i wreszcie p. TRAYSER postanowił zaoferować swój środek całemu światu. Lecz zadanie to okazało się prawie niewykonalnym, wobec tego że prawie każdy już wypróbował setki i więcej tak zwanych środków i w żaden sposób nie chciał się dać przekonać, że środek do reumatyzmu w ogóle może istnieć. Niemniej, pewien pan już w podszym wieku w Liverpoolu, napisał mu że jeżeli p. Traysers pośle mu swoje lekarstwo, to on gośszczone tym razem spróbuje, lecz wobec tego, że w ciągu 41 roku cierpiał na reumatyzm i przez ten czas prawie majątek wydał na lekarzy i lekarstwa, to nim się nie przekona o wartości środka nie wyda więcej ani grosza. Próba została mu nadesłana; następnie kupił więcej i rezultat był nadzwyczajny. Pacjent ten został zupełnie wyleczony. To dało p. Traysers nową myśl i od tego czasu zaczął wysyłać wszystkim na żądanie bezpłatnie próbki Środek ten wyleczył p. Benedykta Kulickowskiego w Tarnopolu, po 18 letnich cierpieniach. Pan Franciszek Olszówka w Opolu chorował przez 16 lat i został zupełnie wyleczony przez „TRAYSER”. Stanisław Kuchciński w Rakowie gub. Mińskiej, cierpiał przez 20 lat i zupełnie pozbył się swojej choroby. p. Jan Zajęczkowski w Kleparowie, chorował przez 28 lat na reumatyzm i zawdzięcza swoje zdrowie lekarstwu TRAYSER. Pan Stanisław Krawczyk w Warszawie (Praga), zupełnie wyzdrowiał po dziesięcioletnich cierpieniach, p. J. Koniczyński w Żuńskiej-Woli gub. Kaliskiej, męczył się przez 11 lat i został uratowany od pewnej śmierci. Michał Kariski w Klonowie, został zupełnie wyleczony po 10 letnich cierpieniach, pan Gładysiewicz (Dyrektor Archiwum) w Krakowie cierpiał przez 17 lat na reumatyzm i wszelki ślad tej choroby zupełnie zniknął wskutek tego środka.

W tysiącach innych wypadków podobnie skutki zostały osiągnięte. Środek ten zdołał wyleczyć mnóstwo wypadków, które do tyczas skutecznie się opierały sztuce lekarskiej pielęgnowaniu w szpitalach w wszelkiego rodzaju lekarstwom, elektryczności i t.d., a w tej liczbie wielu osób w wieku 75lat. Pan Traysers wysłał próbą paczkę każdej osobie, która przeczyta niżejjsze oznajmienie, albowiem życzy on sobie dać każdemu sposobność skorzystania z tego szczęśliwego zbiegu okoliczności. Jest to nadzwyczaj skuteczny środek leczniczy i nie ulega najmniejszej wątpliwości, że jest w stanie wyleczyć reumatyzm wszelkiego rodzaju i we wszystkich jego postaciach, nawet w najbardziej uporczywych wypadkach.

Adres p. „TRAYSER” jest następujący:
M. E. TRAYSER, № 113 Banger House, Shoe Lane w Londynie.

Nowo stworzony skład Materiałów Aptecznych
Fr. KLIMKIEWICZA
 Teatralna № 58, dom Wielk. Księcia.
 Poleca Szanownej Klienteli, wszelkie towary Apteczne środki opatrunkowe, Chirurgiczne, przyrządy fotograficzne, Kosmetyki i perfumerje najnowszej nowości.
 Obsługa szybka i staranna.

40 DNI 40
Bezpłatnie!!
 Kto się nie naczy w przeciągu 40 dni plynno mózgu, otyłał i pisał po niemiecku, francuzku i łacinie, według swych samouczków najnowszej metody (wszystkie iano-reklama) temu swym pieniądze. Cena za samouczka jednego języka x przes. za pobr. pozost. 1 rb, 10 k., 2-ch 1 rb. 90 k., 3-ch 2 rb. 80 k., 4-ch 3 rb. 65 k. Obstatunkii wypelnia jedynie skład na całej Rosji; St. Petersburg, Peterb. Storona, Bolszej per. 56, J. K. PETERS.
40 DNI 40

Zadajcie tylko „Gońca”

1-c WYKŁAD KULINARNE ZA POMOCĄ SAMOUCZKA.
 Kompletny kurs do samodzielnej nauki. „Kuchnia mięsna i postna”. około 1000 przepisów potraw, napojów, ciast kompotów, konfitur, deserów, pasztetów i t. p. 300 stronic ozdobnego druku. Cena z przesyłką za zaliczeniem pocztowym rb. 2 k. 60. RADY, jak prowadzić wzorowo gospodarstwo domowe, przepisy na oszczędne i pożywe obiady, wraz z dodatkami, jak należy krajać mięsa, upiększać stoły i ubierać półmiski, około 100 str. z ilustracjami. Cena rb. 1 k. 20. Oba wydawnictwa razem rb. 3 k. 35 (można nadsyłać markami). Z zamówieniami należy zwracać się jedynie do J. A. PETERSA, Petersburg, Petersburskaja) stor. Bolszoij prosp' 56

PERFUMERJE
 w wielkim wyborze krajowej i zagranicznej
 Poleca: skład materiałowy aptecznych i farb
Wacława ORŁA
 w Częstochowie, III Aleja 46.

TANIO!!!
BAKALJE WINA PIERNIKI
 i towary kolonialne
 Karwiński i Zawistowski
 II Aleja № 23.

Ohrzećciańska Pracownia czepki i kapeluszy. Pod firmą „CZAPNIK POLSKI”
 Aleja 2 Nr. 30 dom Wierzbickiego w Częstochowie Poleca na gwiazdkę jako najpraktyczniejsze podarki konfekcje futrzaną damską i męską oraz dziecięcą jak również czapki kapelusze najnowszych fasadów po cenach umiarkowanych
K. Chawłowski

FOSFATYNA FALIERA
 znakomity pokarm, najbardziej polecany przez lekarzy dla dzieci od 7-ku miesięcy, zwłaszcza w czasie odstawiania od piersi i w okresie odstąpienia. Ułatwia zębowanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości. Bardzo pożyteczny dla starców i rekonwalescentów.
 Sprzedaw w wszystkich aptekach i składach aptecznych.
PARYŻ
 6, rue de la Truherie

Zegarmistrzowski zakład **JÓZEFA PAZDERSKIEGO**
 z powodu 15-to lecia firmy przed grudzień wielką sprzedaż gwiazdkowa po niebylewale niskich cenach w magazynach moich
Warszawa Bracka 9 Telefon 192-60.
 Częstochowa II Al. 35, Tel. 436. Posada na składzie duży wybór zegarów, zegarków pierwszorzędnych fabryk. Budników od 1-45. Oraz wyrobów jubilerskie jako dział dodatkowy Firma egzystuje od 1898 r.

Meble Zakład stolarski
 Częstochowa I Aleja 10.

DOM MANDLOWY
WŁADYSŁAW WYLSKI
 GOSPODARSTWO
 Al. 20
 Al. 20

Orkiestryjony i Pianina
 tomacyjne
 ciepłarowe, sprężynowe i elektryczne
Stale na składzie.

Skład Wódek i Win
K. KRAKOWIECKI
 II Aleja 24, telefon 2-53.
 Poleca hurtowo i detalicznie Wina Węgierskie, Francuskie, Hiszpańskie, Włoskie, Krymskie i Kaukaskie, Kieiry i Konlaki zagraniczne, Rum oryginalny japoński, Śliwowiec węgierski, wielki wybór Wódek i Szluskow Krajowych, Porter angielski, Miody słodkopolne, oraz piwo butelkowskie z browaru E. REYCHL Systemie w Warszawie.
 Dla Znaców i Rekonwalescentów firma specjalnie poleca wyróżniającej się dobroci **Konlaku Francuskiego A. C. Meukowa.**

Stolarnia
 przy ulicy Krakowickiej 14 15 w Częstochowie telefon 2-92 Braci Swiętych. Posada na składzie duży wybór mebli gotowych oraz wykonaw na obustalunek wielkie roboty w zakres stolarstwa wchodzące. Przy zastosowaniu maszyn najnowszej konstrukcji jesteśmy w możności wykonać wszelkie roboty meblowe najnowszych rysunków i budo własne jako to: drzwi, okna, weranda, bramy, urządzenia bankowe, skle powe i kuchenne, Biurka, biblioteki, stoły, kredensy, otomany, tremata, tualety, szafy różne, łóżka, umywalnie, stoliki. Perkleidunki, kleistasy i różne listwy. Przyjmujemy do heblowania i rżnięcia do maszyn. Meble używane zupełnie dobrze do sprzedania Ceny bardzo przystępne. Robota solidna. 1927-1928

Sklep Polski
 3 Aleja 48. Poleca zaw sze świeże towary Kolonialno-spożywcze konserwy i delikatesy produkty wiejskie. 0925-1928

Zginął
 paszport wydany przez gminę Grabówka na imię Teodor Klepura. 1916

Zginął kwit
 lombardu kasy pożyczek. oszczędne. Nr. 10509.

Z powodu
 wyjazd do sprzedania meble salonowe, stolowe i gabinet. Sakotna 6 m s

Do wynajęcia
 od Nowego Roku lokal z **całkowicie nowoczesnymi urządzeniami wycieczki** od frontu w Alejach. Wiadomość w Adm. Gońca. 0897-1928

Zaraz
 do wynajęcia lokal zdany na fabryczkę w dobrym punkcie. Wiadomość w Adm. Gońca.

Pozzukoje
 się do interesu egzystującego od 1900 r. wspólnota z pewnym kapitałem. Wiadomość Częstochowa W. Zaremba. 0317-1928

Zginął
 paszport pruski z widem Antonij Warwaszkiej

Przyjmę
 na stację używane lub młoda panionki utyligentną Adres Cerkiewna 6 m. 2. 0123-1928

Domek
 z placem na Ostatnim Groszu tania do sprzedania wiadomość ul. Mała 14 u stróża. 1918

Tokarnie
 bormaszyny, heblarka wytłaczarki, urządzenie warszta, transmisje maszynowa parowa 15-20 konie do sprzedania. ODEWNIA na metal całkowicie urządzone z dużym zapasem modeli i sprzedawanych Stronmieszcy. 1928

Zginął
 paszport wydany przez magistrat m. Częstochowy na imię Stanisław Cielska 1935-1928

Pianino
 zagraniczne piękne w tonie tania sprzedam Dojazd 19, m 19.

Pianino
 300 rubli do sprzedania Teatr Atoma, Mokra 14 stróż wskaze. 1930

Dojazd 19 do wynajęcia
 2 i 2 duże słoneczne pokoje z kuchnią i przedpokojem 1920-

Kasjerka
 inteligentna potrzebna na 10 dni-10 rubli miesięcznie. Oferty w Redakcji Gońca Częstochowskiego dla J.R. 1922

MEBLE
 kredensy, szafy stoły, krzesła, łóżka, toalety, lustra bielkarskie, biurka, etazerki stoliki faustajny. Poleca: **GLIŃSKI**
 I-a Aleja 12.

Bona niemka
 z szyciem potrzebna zaraz lub od Nowego Roku 2 Aleja 25m. 2191-

Pianino
 fabryki Schöndera piękne w tonie tania - do sprzedania, I-a Aleja 12

Od 1 kwietnia
 wydzierżawimy piakarnię z dwoma piecami i z odpowiednim sprzętem na mąkę. Jan Chmielarski Ostatni Grosz dom własny. 1937-

Dobra okazja
 z powodu wyjazdu sprzedam zaraz sklep kolonialno-spożywczy z piwem Teatralna 23.

Piekarnia
 egzystująca od lat kilkunastu w dobrym punkcie oddaję z powodu zmiany interesów - Władysław Grypa Częstochowa, Teatralna 39.

Kierownik Literacki F. J. Galicki